

የትዝብት አድማስ

ሰኔ 2000

የፍኖተ ዴሞክራሲ ሐተታ

ለጥገና ሳይሆን ለስር-ነቀል ለውጥ

በስድሳዎቹ ዓመታት የተከሰተው ሕዝባዊ አመፅ አብዛኛውን የሥስተኛውን የዓለም ክፍል ያጥለቀልቅ የነበረው በስር ነቀል ዓብዮት እንደነበረ የሚካድ አልነበረም። ያ ወቅት የራሱን አሻራ ጥሎ ሄዷል። ከቀድሞ የሶቭየት ኅብረት መፈረካከስ በኋላ ያለው የዓለም ገፅታ ደግሞ የተለየ ክስተትን አምጥቷል። ያ ክስተት የዓለምን የፖለቲካ የዲፕሎማቲክና የኢኮኖሚ፣ የባህልና የዓለም አቀፍ ግንኙነትን በውዞታል። የዓለም ፀጥታና መረጋጋትም በተለየ አድማስና ቅኝት ውስጥ ከሆነ ቆይቷል። እንዲሁም የየሀገሮቹን መልክአ-ምድርና የሕዝቦችን ውህደትና መነጣጠልን አስከትሏል። የነበረው እንዳልነበር ሲሆን፣ ያልነበረው ደግሞ እንደነበር ሆኗል። ይህ ሁሉ ሁኔታና ክስተት፣ ሲደመር ሲቀነስ፣ ሲባዛ ሲካፈል፣ በአብዛኛው የዓለም ሀገሮች ላይ ያስከተለው ውጤት በብዙ መልኩ፣ አዎንታዊ ነው ለማለት ቢያስችልም፣ በአልታደለችህ ሀገራችን ኢትዮጵያ ግን ያስገኘው አሉታዊ ውጤትን ብቻ ነው። የዚህ ውጤት መሠረታዊው ምክንያት፣ የኢትዮጵያ ሕዝብ የራሱ ገዥ ለመሆን ባለመቻሉ ነው። ከአለፉት 35 ዓመታት ጀምሮ የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዲሞክራሲያዊ አስተዳደር ከፍተኛ መስዋዕትን የጠየቀ ትግልን ቢያካሄድም፣ እስከዛሬ ድረስ ዲሞክራሲና መልካም አስተዳደር የህልም እንጀራ ሆኖበታል። ከሰማኒያዎቹ ዓመታት ወዲህ የዓለምን ሕዝቦች ቀልብ የሳበውና በሂደትም እየታየ ያለው፣ በሰላማዊ ሕዝባዊ አመፅ የምርጫ ዓብዮት ነው ተብሎ ተፈርጿል። በበርካታ የዓለም ሀገሮች ከሞላ ጎደል ዲሞክራሲያዊ ምርጫዎች እየተካሄዱ የሕዝቦች ሉዓላዊነትና ነፃነት፣ የህግ የበላይነትና የስብዓዊ መብቶች የሚረጋገጡበት ሁኔታዎች ተፈጥረዋል።

ይህ ሁኔታ በሀገራችን እስካሁን የለም። በእነኚህ የለውጥ ዓመታት የተፈራረቁት ሁለት ሥርዓቶች ያመጧቸው የአምባገነን አገዛዞች፣ በሀገራችን ለተከሰቱት ነባራዊ ሁኔታዎች፣ ተጠያቂዎች ናቸው። ለተጠያቂነታቸው፣ አንድ ዓይነተኛ ምክንያት ሆኖ የሚቆጠረውም፣ የሁለቱም ሥርዓቶች አራማጆች የኢትዮጵያን ሕዝብ ማንነትና ምንነት ፈፅሞ አለማወቃቸው ነው። የኢትዮጵያን ሕዝብ ጠባይ፣ ባህል፣ ታሪክ፣ ባሕርይ፣ መስተጋብርና ፍላጎት ያላወቁ መሪዎች በመፈራረቃቸው፣ ይኸው አሁን ያለንበት ሁኔታ ጉልህ ማስረጃ ነው። ወደ ፊትም ቢሆን የኢትዮጵያንና የሕዝቦቿን ማንነት በሚገባ ያልተረዳ መንግሥት ከመጣ/ቢመጣ የሀገራችንን ሁኔታ ይለውጠዋል ተብሎ አይታሰብም። ይህንን ሀቅ መገንዘብ ከቻልን፣ አሁን ማሰብና መጨነቅ

የሚገባን፡ ከወያኔ አገዛዝ ባሻገር ምን እናድርግ በሚለው ላይ መሆን አለበት። የጊዚያዊውን የፖለቲካ ውሽንፍርና መሸጋሸግ፡ የገመድ ጉተታ፡ የአቋም ማፈገፈግና መጋተር፡ የሕዝቡን ሀዘንና ቁጭት፡ የነመለስ ዜናዊን ወቅታዊ ዕፎይ ማግኘትና የደጋፊውቻቸውንም መንግሥታት ጣልቃ ገብነትና ጫና መገንዘባችን እንዳለ ሆኖ፡ ትኩረታችን መሆን የሚገባው፡ የአሁኑን ወቅታዊ ፀገምና ውስብስብ እንዴት ወደ ትግላችን ማጠናከሪያ ፈርጆ እንለውጠው በሚለው ላይ ነው።

በጦር ሜዳም ይሁን በፖለቲካ ትግል ጊዚያዊ ማፈገፈግና ወቅታዊ ሽንፈት ያለና የሚጠበቅ ነው። የጦር ሜዳ ፍልሚያና የፖለቲካ ትግል እስካሉ ድረስ ይህ ክስተት በተፈራራቂነት አብሯቸው የሚኖር ይሆናል። በመሆኑም፡ የመጨረሻ ወይም ከባዱ ሽንፈትና ስልታዊ ማፈገፈግ የተለያዩ ጉዳዮች ናቸው። የኢትዮጵያን ሕዝብ ሁለንተናዊ ትብብርና ድጋፍ ያህል ስትራቴጂዊ ኃይል ያለው ትግል፡ ከስትራቴጂክ አኳያ ሊቸነፍ አይችልም። በአሁኑ የሀገራችን የፖለቲካ ትግል አንፃርና ከረዥሙ ስልታዊ ሂደት አኳይ ስናየው፡ የኢትዮጵያ ሕዝብ ትግል በአሸናፊነት እንደሚጠናቀቅ ጥርጥር አይኖረንም። ጥያቄው መሆን ያለበት ግን ማን አቸናፊ ማን ተቸናፊ የሚለው ሳይሆን፡ የአንድ ሀገር ነዋሪዎች፡ በጋራ ሀገራቸው እንዴት ተስማምተው አብረው መኖር ይችላሉ የሚለው ይመስለናል። ይህን ጥያቄ በአዎንታዊ መልኩ መመለስ ከተቻለ፡ ሁሉም አሸናፊና ተጠቃሚ መሆኑ አይካድም። የትግሉ ስትራቴጂያዊ ግብና ራዕይ በዚህ ዓላማ ላይ ካነጣጠረ ደግሞ ለሁሉም የምትበጅ ሀገር መፍጠር ከባድ አይሆንም። በአንድ ሀገር የሚኖሩ ዜጎችም ይሁኑ፡ የእነርሱን ጥቅም እናስጠብቃለን ብለው ተደራጅው የሚንቀሳቀሱ የፖለቲካ ድርጅቶች፡ ከሁሉ አስቀድሞ ሊገነዘቡት የሚገባቸው፡ የሀገሪቱን ብሔራዊ ጥቅም ለማስጠበቅ ምን መደረግ አለበት? በሚለው ጥያቄ ዙሪያ ሙሉ ግንዛቤን መያዝ ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ በኢትዮጵያ የፖለቲካ መልከአምድር ከፍተኛ የሆነ ዕመርታዊ ለውጥ መምጣቱ አይቀርም።

የአንድ ሀገር የፖለቲካ ድርጅቶች፡ በጠላትና በደመኝነት መፈረጃጀታቸው ቀርቶ፡ በአጥፊና ጠፊ ጎራ መሰለፋቸው ተሰርዞ፡ አቸናፊና ተቸናፊ መባባላቸው ተወግዶ፡ እርስ በርስ መጠላለፋቸው አክትሞ፡ ለአንድ ሀገር ነዋሪዎችና ለብሔራዊ ጥቅማቸው ማስብ ብቻ ሳይሆን፡ ተግባራዊ እንዲሆን ማድረግ፡ ወቅታዊው የፖለቲካ ድርጅቶች ኃላፊነትና ግዴታ ነው። ይህን ወቅታዊ ጥሪ መቀበል ደግሞ ይዋል ይደር የሚባል አይደለም። ወቅታዊው የሀገራችን ሁኔታ የሚያሳየው ነገር ቢኖር፡ ሁሉን ያካተተና ያሳተፈ ብሄራዊ-ስትራቴጂያዊ የትግል አጀንዳ አለመኖሩን ነው። ይህም የተቃዋሚው ጎራ ሁሉንም የሚያሳምን የጋራ አማራጭ ለማቅረብ አላስቻለውም። ይህም ሁኔታ፡ ለወያኔ ጊዚያዊ የሆነ እፎይታ እንዲያገኝ አስችሎታል። “ቤታቸውን ክፍት አድርገው ሌባን ያማርራሉ” እንደሚባለው፡ የጋራ አማራጭ አለማቅረብ ተስኖ፡ ምድረ-ፈረንጅ መለስን ረድቶት ነው በሥልጣን ለመቆየት የበቃው የሚል ምክንያት፡ ለድክመታችን ማጠየቂያ እየሆነ ቆይቷል። ይህ ማንንም የማያሳምን ምክንያት መቅረት አለበት። ምዕራባውያን

የቅድሚያ አጀንዳቸው፡ የየሀገራችውን ብሔራዊ ጥቅም ማስጠበቅ እንጅ፡ ለኢትዮጵያ ሕዝብ ደንታ እንደሌላቸው መናገር የኢትዮጵያን ሕዝብ ንቃተ ጎሊና መሳደብ ይሆናል። ይህን ሀቅ ሁሉም ዜጋ፡ የፖለቲካ ድርጅቶችም ጭምር ከተገነዘቡት፡ ለምን ከመለስ ዜናዊ የተሻለ አማራጭ ማቅረብ እንዳልተቻለ ምክንያቱን የሚያስረዳ ክፍል አይገኝም። ከግንቦቱ ምርጫ ወዲህ ከተከሰተው የሀገራችን የፖለቲካ ዕውነታ መማር የሚያስችል ብዙ ነገር አለ።

ሀ) የኢትዮጵያ ሕዝብ የትግል አንድነትና ኃይል መተኪያ እንደሌለው፡ ብሎም፡ የመጨረሻ አሸናፊ እንደሆነ፡

ለ) የወያኔ በሥልጣን መቆየት፡ በነመለስ ዜናዊ ችሎታና ኃይል ሳይሆን፡ በአንዳንድ ድርጅቶች ፀንቶ አለመገኘትና አለመተማመን እንደሆነ፡ ብሎም፡ የነመለስ ዜናዊን ማንነት በቅጡ ያልተረዱ ክፍሎች በመሆናቸው፡

ከሚጠቀሱት ጥቂቶቹ ናቸው። ግራም ነፈሰ ቀኝ፡ በወያኔ ፓርላማ ውስጥ ሳይሆን ከዚያ ውጪ በተለይና በግድ የትግሉ መስክ መኖሩ መገኘቱ የሚያከራክር ሊሆን አይችልም። ያ እስከሆነ ድረስ፡ የኢትዮጵያን ሕዝብ የማያቋርጥ ሰቆቃ በአጭር ለመቁረጥ በአስቸኳይ የሚወስዱ እርምጃዎች ቀዳማይና ወሳኝ ናቸው።

1) ለሚቀጥለው የወያኔ ፓርላማ ለመግባት በሚመኙና ከወያኔ ጋር ምንም መለካለክ አያስፈልግም በሚሉ ድርጅቶች መካከል ያለውን የአቋም ልዩነትና መሰረታዊ ተፃራሪነት ሕዝቡ በትክክል ተረድቶ ግንዛቤ ሊወስድ ይገባል። ለሥርዓት ለውጥ በሚታገሉና ለጥገና ውሽልሽልነት የቆሙ ክፍሎችም የኃይል አሰላለፋቸውን ሕዝቡ አበጥሮና አንጠርጥሮ አውቆ ሕዝባዊ አቋምና ፍርድ ሊሰጥ ይገባዋል። ሁለት የነጠረና የለየለት ጎራ መኖሩን መካድ አይቻልም።

2) በሁለቱ ተፃራሪ ጎራዎች መካከል ሰላማዊ የፖለቲካ ትግል ከማድረግ ባሻገር፡ በጠላትነት ተፈረጃጅቶ መነታረክ ጎጅ እንጅ ለማንም እንደማይጠቅም ሁሉም ሊረዳው ይገባል። ሀገርንና ሕዝብንም ይጎዳል። ወያኔን ግን በእጅጉ ይጠቅመዋል።

3) መጭው የትግል አድማስ አዲስ የኃይል አሰላለፍና የተለየ ምዕራፍ እንደሚኖረው የሀገሪቱን የፖለቲካ ሂደት የሚከታተሉ ታዛቢዎች በዕርግጠኝነት ይናገራሉ። ይህ የኃይል አሰላለፍ በአንድ በኩል፡ የወያኔን ህገ-መንግሥት ተቀብለን፡ በወያኔ ሥርዓት ውስጥ ተካትተን፡ የወያኔ ታማኝ ተቃዋሚ የሚል ታርጋ አግኝትን የወያኔን ስህተት በሂደት እያረምን መቀጠል እንችላለን የሚሉ ናቸው።

በሌላ በኩል፡ የወያኔ ሥርዓት ተጨማሪ ዕድሜ ባገኘ ቁጥር የሀገሪቱ ጥፋት እየተፋጠነ የሚሄድ መሆኑን ያመኑ ኃይሎች በተቻለ ፍጥነት ወያኔን ከሥርዓቱ አስወግዶ ሀገሪቱን ከጥፋት ማዳንና በሕዝብ ተሳትፎ

ዴሞክራሲያዊ ሥርዓትን መገንባት የሚሉ ናቸው። ሁለቱ አቋሞች ተቃራኒ ናቸው። የመጀመሪያው፥ ለወያኔ አጀንዳ የሚስማማ ፥ ሥርዓቱንም የሚያጠናክር ነው። ሁለተኛው ደግሞ የመጀመሪያውና አስቸኳይ አጀንዳው ሀገርን ማዳን ቀን ሊሰጠው አይገባም የሚል ነው ። ሀገር ሲኖርና፥ ኢትዮጵያ ከጥፋት ከተረፈች በኋላ ሌላው ሁሉ ተከትሎ የሚመጣ ነው ብሎ ያምናል።

ምንም እንኳን፥ በኢትዮጵያ የፖለቲካ መልካ-ምድር አሁን በመከሰት ላይ ያለው አዲስ የኃይል አሰላለፍ፥ የአመለካከት መሸጋሸግና የአቋም መገለባበጥ ምክንያት፥ አንድ አንድ ውዥንብር ሊኖር ይችላል የሚል ወቅታዊ አመለካከት ሊኖር ቢችልም፥ በአንድ መሠረታዊ ሀቅ ግን በዕርግጠኝነት መናገር ይቻላል። ይኸውም፥ የኢትዮጵያ ሕዝብ በወያኔ ሥርዓት ያለው ተቃውሞና ይህንን ዘረኛ ሥርዓት ለመለወጥ ትግሉን የሚቀጥል መሆኑን ነው። በዚህም ምክንያት፥ በዚህ አዲስ የኃይል አሰላለፍና የትግል ሂደት ተቃውሞውን ማፋፋም ወሳኝ ነው። ኢሕአፓ በቆመበት ዓላማ ፀንቶ ከሕዝቡ ጋር ተባብሮ የወያኔን አገዛዝ ለማረም ሳይሆን ለማስወገድ ትግሉን ይቀጥላል።